

FORRÓ DRÓT - 2015. 08. 06. (3./4. OLDAL)

Bizonytalanságok a nemzeti energiapolitikában

dr. Szilágyi József, Tóth Andrea T.

Interjú dr. Járosi Mártonnal, az Energiapolitika 2000 Társulat elnökével, aki 1991-94 között az MVM vezérigazgató-helyettese volt

Szinte állandóan jelen van a nyilvánosságban. A korábbiaktól eltérően azonban, munkáját egyre inkább elismerik. Hogyan bírja?

Az utóbbi években valóban hivatalosan is elismertek: 2013-ban Nagykanizsa, a szülővárosom díszpolgára lettem, 2014-ben a Köztársasági Elnöktől a Magyar Érdemrend Tiszti Keresztje kitüntetést kaptam, ugyanebben az évben az MVM-től Életmű Díjat kaptam. Társulatunk és az én életem hitvallása is Wass Albert csodálatos példázata a hitről: eszerint az ember homokból építette oszlopát, amit köddel kötött össze. És akárhány szél jött, egyik sem döntötte össze az oszlopot, amely hittel épült az ő Istenének. És az emberek egy napon ledöntötték az ő oszlopát. És az ember nem szitkozódott és nem sírt, hanem hittel a szívében kezdett új oszlopot építeni az ő Istenének. Ez a hit, a szüntelen újrakezdés belső törvénye vezetett egész életemben.

Kitüntetéseimet hazám megbecsülésének tekintem, ami a személyemen túlmutatva annak az elszánt, hűséges, becsületes szakmai munkának az elismerését jelenti, amelyet az általam vezetett Energiapolitika 2000 Társulat végez, immár 15 éve. Társulatunk a nemzeti energetika atyjának, Lévai professzor úr szellemi örökösének tartja magát; ennek megfelelően, az energetikában is az elvi, szakmai alapokon álló nemzeti összefogás elkötelezett hívei és munkálói vagyunk. A legnagyobb elismerést a Gondviseléstől kaptam. Én még életben megérhettem, hogy amiért évtizedekig küzdöttem, megvalósult, illetve a megvalósulás útján van.

Amíg élek, továbbra is a haza javát igyekszem szolgálni.

Védjük meg a magyar energetika utolsó bástyáját címmel közzeltünk interjút önnel 2008-ban, amelyben egyebek között az MVM megmentése mellett érvelt. Sikerült-e megmenteni?

Az említett interjúban kifejtettem, hogy az MVM ellen folyó támadások valódi célja az MVM feldarabolása, szétverése volt. Az uniót használták trójai falóként a külföldiek kezébe került villanypiacon az egyetlen hazai szereplő ellehetetlenítésére. Abban reménykedtem, hogy ezt az önpusztító lépést mégsem lehet már megtenni, s nemzeti egyetértéssel az energetikában is új fejezetet kezdünk. Ez a 2010. évi kormányváltással megtörtént, új korszak kezdődött a magyar energetikában. Társulatunk 2010-ben, még a kormányváltás előtt kiadott Kátyúzás helyett új utat az energetikában c. állásfoglalásában meghirdette a magyar energetika helyreállításának programját.

Erre visszatekintve örömmel állapíthatjuk meg, hogy javaslatainkból a második Fidesz kormány sokat megvalósított.

Említene néhány elemet a helyreállítás lépéseiből?

A legfontosabb változás a politikai filozófia területén történt, a kormány szakított azzal a neoliberális doktrínával, hogy a piac majd mindent megold, felülvizsgálta a szabadpiaci rendszer kizárólagos alkalmazását az energetikában.

Stratégiai jelentőségűek a nemzeti vagyon növelésére vonatkozó kormányzati cselekvések. Leállításra került az energia privatizáció minden formája, megkezdődött a közmű-rendszerek, a megmaradt vezetékes energiarendszerek közösségi tulajdonának helyreállítása, visszaszerzése, egyes területeken annak növelése. Adóztatással a multinacionális energiaszolgáltatók extraprofitjának jelentős részét visszajuttatták a fogyasztóknak. A rezsicsökkentés eszközeként bevezették a hatósági ármegállapítást, csökkentették a fogyasztói energiaárakat. 2014 februárjában már az építkezés energiapolitikáját hirdették meg. Mik voltak ennek főbb tézisei?

Programjavaslatunkban azt elemeztük, hogy a lerakott alapokon hogyan lehetséges folytatni és kiteljesíteni a magyar nemzeti energiapolitikát. Összefoglaltuk a 2014-től esedékes építkezésre vonatkozó energetikai javaslatainkat.

Az energetika túlzottan hangsúlyos szerepet kap, az ún. klímavédelemben. A földi éghajlat változását azonban nem tudjuk érdemben befolyásolni. Tudomásul kell venni, hogy bár Európai Unió kötelezettségeink miatt ezzel a témával is foglalkozni kell, de saját erőforrásainkat csak az érdemi eredménnyel kecsegtető célkitűzésekre szabad fordítani. Az Európai Unió által nyújtott támogatásokból minél többet az általunk is értelmesnek tartott célokra kell felhasználni.

Az oroszországi primer energiahordozók behozatali függősége belátható időn belül számottevően nem csökkenthető. A megújulókkal semmiképp, a hazai lignittel is csak részben. A legjobb intézkedések hatása is csak hosszabb távon érvényesül. Ez a felismerés kell, hogy vezesse a kormány energetikai külpolitikáját.

Hogyan alakul ennek megvalósítása?

Társulatunk 15. éves születésnapján, május 5-én tartottuk 11. Energiapolitikai Fórumunkat. Ezen fogalmaztuk meg aktuális energiapolitikai üzenetünket, amely jól összefoglalja a jelenlegi helyzetet.

A közelmúlt eseményei mutatják, hogy az energiapolitika része a geopolitikának. A hangzatos, egyenlőségről és demokráciáról szóló propaganda ellenére sajnos mindig a hatalmi erőviszonyok határozzák meg az energiapolitikát is. Egyetlen esély nemzetünk életének megújítására, ha kis közösségként okosan alkalmazkodunk a természeti és a világpolitikai környezetünk általunk gyakorlatilag nem befolyásolható változásaihoz. Ez az igazi nemzeti stratégia. Az ellátásbiztonságot az EUnak elsősorban az import primer-energia hordozók közös piacával kellene elősegíteni. Mivel ezt nem teszi, nekünk többirányú – közte a keleti – nyitás keretében minden új szállítási és forráslehetőséget támogatni kell. Kormányunk jelenlegi külpolitikája az ország érdekét szolgálja, az a dolgunk, hogy ezt megmagyarázzuk, és ezért kiálljunk.

A magyar villamosenergia-rendszer kapacitáshiányos, csak importtal biztosítható az ellátásbiztonság. Az import kockázat stratégiai kezelése során felértékelődik egyetlen jelentős hazai ásványvagyonunk a lignit. Ezért javasoljuk megvalósítani a már előkészített, kb. 400-450 MW-os mátrai bővítést.

A Paks2 fejlesztése, a magyar érdekű legnagyobb erőműfejlesztés megindítása széles társadalmi

támogatottságú, jó döntés volt, amelynek előkészítése tervszerűen halad. Feladatunk: a következetes felvilágosító, ismeretterjesztő munka folytatása. Nem értünk viszont egyet azzal a kormányzati szándékkal, hogy külföldi menedzserek vezessék az atomerőművet.

Ebben a témában állásfoglalást is kiadtak.

Fontosnak tartottuk, hogy megszólaljunk. Állásfoglalásunk a honlapunkon is olvasható. Örülünk, hogy a témában a villamosenergia-ipari szakszervezet is megszólalt, tüntetést szervezett, a Forró Drót legutóbbi számában állásfoglalásunkat is közölte. Vagyis folytatódott társulatunk hagyományos együttműködése a villamosenergia-ipari szakszervezettel. Most csak a legfontosabb elemeket emelem ki állásfoglalásunkból.

A szándék sajnos azt jelzi, hogy a szakmai szempontok az energetikában egyre inkább háttérbe szorulnak. Ez a tervezett intézkedés indokolatlanul és súlyosan ártana az atomerőmű hazai és nemzetközi megítélésének és a bővítés ügyének. Azt a hamis látszatot keltené, mintha a hazai szakértelem nem lenne elegendő, pedig a valóságban ennek ellenkezője igaz, amint erre korábbi kormányzati nyilatkozatok is utaltak, s amit számtalan nemzetközi szakmai felülvizsgálat is bizonyít. Mivel ez a kipróbált magyar üzemeltetőket is indokolatlanul sértené, bizonytalanságot és egzisztenciális félelmet keltene a dolgozóknak, pszichikai terhet jelentene, ami károsan hatna az üzembiztonságra. A hazai kutatóbázissal megerősített üzemeltetési, létesítési szakértelem éppen az orosz technológia gyakorlatban is alkalmazott alapos ismeretével haladja meg a nyugati azonos típusú (nyomott vizes) reaktorokat ismerő szakemberek tudását. Az üzemirányításban való külföldi részvétel önmagunk leértékelését, szuverenitásunk egy újabb részének feladását is jelentené.

Az állásfoglalásukban a szakmai szempontok háttérbe szorulásáról beszélnek. Mire gondoltak?

Mintha a villamosenergia-iparban 2010-ben beindult kedvező folyamatok megtorpanni látszanának. Az MVM szerepére gondolok. Több mint egy évtizedes követelésünk volt a nemzeti villamos társaság létrehozása. Most az energetikai tulajdon s ennek révén a közszolgáltatások visszaszerzése új, bővített szervezeti formát is lehetővé tett. Kézenfekvőnek látszott, hogy ennek magja az MVM legyen.

Az állami tulajdonú MVM tevékenysége a villamos energia mellett gázellátással bővülve egyre inkább nemzeti energiaszolgáltató jelleget vehetne fel. Ez az integráció képezhetné az alapját a nemzeti energia közszolgáltatásnak.

Nem illik ebbe a koncepcióba az Első Nemzeti Közműszolgáltató Zrt. (ENKSZ), amely az MVM-en kívül, és nemcsak energetikai tevékenységeket integrálna. Az is az MVM gyengítését jelentette, hogy a Paks2 a Miniszterelnökség felügyelete alá került, s már az is elhangzott, hogy a Paksi Atomerőmű MVM-ről történő leválasztását is vizsgálják.

Mintha az MVM lebontása került volna napirendre.

Budapest, 2015. június 22.

KA:Dr. Járosi Márton, az Energiapolitika 2000 Társulat elnöke

Bizonytalanságok a nemzeti energiapolitikában

Interjú dr. Járosi Mártonnal, az Energiapolitika 2000 Társulat elnökével,
aki 1991-94 között az MVM vezérigazgató-helyettese volt

Szinte állandóan jelen van a nyilvánosságban. A korábbiaktól eltérően azonban, munkáját egyre inkább olismertik. Hogyan bírja?

Az utóbbi években valóban hivatalosan is elismertem: 2013-ban Nagykánizsa, a székelymárai diszpolgárak lettem, 2014-ben a Köztársasági Elnöktől a Magyar Frelendrend Tiszti Keresztjével kitüntetés kaptam, ugyanebben az évben az MVM-ől Életmű Díjat kaptam. Társaságunk és az én életem hivatalosan is Weiss Albert családunk polihistája a hitről: eszerint, az ember homokból építette oszlopát, amit kőddel kötött össze. És akárhány szél fúj, egyik sem döntötte össze az oszlopot, amely hitet épült az ő Istenének. Isaz emberek egy napon kőből töltötték az o szlopot. És az ember nem szit kezdődött és nem sirt, hanem hitet az szívében kezdett új oszlopot építeni az ő Istenének. Ez a hit, a szívében ájrközés helyő törvénye vezetett egész életünkben.

Kihittetéséimet hoztam megbecsülésre méltóan tekinteni, ami a személyemen túlmutatva annak az életért, hűségért, becsületért szakmai munkáinak az elismerését jelenti, amelyet az általam vezetett Energiapolitika 2000 Társulat végez, immár 15 éve. Társulatunk a nemzeti energetika atyjának, Lévai professzor úr szellemi örököseinek tartja magát ennek megjelölés, az energetikában is az élvé, szakmai alapkőn álló nemzeti összefogás előkövetelté. Irányi és munkáihoz vagyunk. A legnagyobb elismerés a Vagyonsítelő kaptem. En meg életben megjelöltem, hogy amiért évtizedekig küzdöttem, megvalósult, illetve a megvalósulás díjaz. Amíg élök, továbbra is a haza javát igyekszem szolgálni.

Védjük meg a magyar energetika utolsó béatyját címmel közöltük interjút önnel 2008-ban, amelyben egyebek között az MVM megmentése mellett érvelt. Sikerült-e megmenteni?

Az említett interjúban kifejtettem, hogy az MVM ellen folyó támadások valódi célja az MVM felbontása, szétválasztása volt. Az uniós használatait mindig felkínált a külföldiek kezébe kerülő villanypiacban az egyetlen hazai szereplő ellenfeletlenítésére. Ahhoz reménykedtem, hogy ezt az opusztulni kívén megsejtem lehet azt megemlíti, s nemzeti egyetértéssel az energetikában is új fejezetet kezdünk. Ez a 2010. évi kormányváltással megtörtént, mi

Dr. Járósi Márton, az Energiapolitika 2000 Társulat elnöke
(Balról, fentről kezdve)

korszak kezdődött a magyar energetikában. Tisztasatunk 2010-ben, még a kormányváltás előtt kiadott *Kártyázás helyett új utat az energetikában*-c. állásfoglalásában meghirdette a magyar energetika helyreállítási-sínak programját. Erre visszatérve örömteli állapotban tudjuk meg, hogy javaslatunkból a második Fidesz-kormány sokat megvalósított.

Említené néhány elemet a helyreállítás képesséiből?

A legintenzívabb változás a *politikai filozófia* területén történt, a kormány szakított az eddigi neolibertári doktrínával, hogy a piac majd mindent megold, felülviegazságot a szociálispiaci nemzeti közérdeklőségek alkalmazását az energetikában. Stratégiai jelentőségűek a nemzeti vagyon növelésére vonatkozó kormányzati cselekvések. Leállításra került az

energia privatizáció minden formája, megkezdődött a közmű-rendszerek, a megmaradt vezetékes energiaszektor közbeszerzési eljárásainak helyreállítása, visszaszerzése, egyes területeken annak növelése. Adózással a multinacionális energiaszolgáltatók extraprofitjának jelentős részét visszatartják a fogyasztóknak. A veszteséges és szakszerűtlen beszerzők a hatósági ármező-
állapítást, csökkentették a fogyasztó energiáinak

2014 februárjában már Az építkezés energiapolitikáját hirdették meg. Mik voltak ennek főbb tézisei?

Programjavaraslunkban azt elemztük, hogy a lerakott alapokon hogyan lehetőséges folytatni és kifejleszteni a magyar nemzeti energiapolitikát. Összefoglaltuk a 2014-évi esedékes építkezésre vonatkozó energetikai javaslatunkat. Az energetikai többletban hangesulvos sze-

repet kap, az ún. klímavédelemben. A tripti éghajlat változásai azonban nem tudnak érdemben befolyásolni. Tudomásul kell venni, hogy bár Európai Unió kötelezettségeink miatt ez, az a témával is foglalkozni kell, de saját erőforrásainkat csak az érdekelt országokkal közösen lehet célkitűzésekre szabad fordítani. Az Európai Unió által nyújtott támogatásokból minél többet az államunk is értelmesnek tartott célokra kell felhasználni.

Hogyan alakul ennek megvalósítása?

Társulatunk 15. éves születésnapján, május 5-én tartottuk II. Energiapolitikai Fórumunkat. Ezen foglalkoztunk meg aktuális energiapolitikai üzenetünkkel, amely jól összefoglalja a jelenlegi helyzetet.

A közelmúlt eseményei mutatják, hogy az energiapolitika része a geopolitikának. A hazatérő képviselőcsoporthal és demokráciáról szóló propaganda elterjedése sajnos mindig a hatalmi erőviszonyok határozzák meg az energiapolitikát. Egyetlen esély nemzetünk életének megőrzésére, ha kis közosszégként okosan alkalmazkodunk a természeti és a világpolitikai környezetünk általunk gyakoroltatnak nem befolyásolható változásaihoz. Ez az igazán nemzeti stratégia. Az ellátéshézagosság az EU-nak elsősorban az import primer-energia hordozói közös piacával kellene elősegíteni. Mivel ezt nem teszi, nekünk többszörösen – keleti és keleti – nyitottságunkkal mindenki elszállított és jóváértesítését támogatni kell. Kormányunk jelenlegi külpolitikája az ország érdekeit szolgálja azáltal, hogy csatlakozunk, és ezért kiállunk.

A magyar villamosenergia-rendszer kapacitástúlsúlyos, csak importtal biztosítható az ellátásbiztonság. Az importokhoz stratégiai kezelési sorok feleltetődik egyetlen jelentős hazai ásványvagyonunk a lignit. Észert javasoljuk megvizsgálni a már elkészített, kb. 400-450 MW-os *malinai* bányát.

(*Pratylenis ca. 4. million*)

Bizonytalanságok a nemzeti energiapolitikában

Interjú dr. Járosi Mártonnal, az Energiapolitika 2000 Társulat elnökével, aki 1991-94 között az MVM vezérigazgató-helyettese volt

(Folytatás a 3. oldalról)

A *Paks2* fejlesztése, a magyar érdekű legnagyobb erőmű-fejlesztés megindítása széles társadalmi támogatottságú, jó döntés volt, amelynek előkészítése tervszerűen halad. Feladatunk a következetes felvilágosító ismeretterjesztő munka folytatása. Nem értünk viszont egyet azzal a kormányzati szándékkal, hogy külföldi menedzserek vezessék az atomerőművet.

Ebben a témában állásfoglalást is kiadtak.

Fontosnak tartottuk, hogy megszólaljunk. Állásfoglalásunk a honlapunkon is olvasható. Örülünk, hogy a témában a villamosenergia-ipari szakszervezet is megszólalt, tüntetést szervezett, a Forró Drót legutóbbi számában állásfoglalásunkat is közölte. Vagyis folytatódott társulatunk hagyományos együttműködése a villamosenergia-ipari szakszervezettel. Most csak a legfontosabb elemeket emelem ki állásfoglalásunkból.

A szándék sajnos azt jelzi, hogy *a szakmai szempontok az energetikában egyre inkább háttérbe szorulnak*. Ez a tervezett intézkedés indokolatlanul és súlyosan ártana az atomerőmű hazai és nemzetközi megítélésének és a bővítés ügyének. Azt a hamis látszatot keltene, mintha a hazai szakértelem nem lenne elegendő, pedig a valóságban ennek ellenkezője igaz, amint erre korábbi kormányzati nyilatkozatok is utaltak, s amit számtalan nemzetközi szakmai felülvizsgálat is bizonyít. Mivel ez a kipróbált magyar üzemeltetőket is indokolatlanul sértené, bizonytalanságot és egzisztenciális félelmet keltene a dolgozóknban, pszichikai terhet jelentene, ami károsan hatna az üzembiztonságra. A hazai kutatóbázissal megerősített üzemeltetési, léte-

sítési szakértelem éppen az orosz technológia gyakorlatban is alkalmazott alapos ismeretével haladja meg a nyugati azonos típusú (nyomott vizes) reaktorokat ismerő szakemberek tudását. Az üzemirányításban való külföldi részvétel önmagunk leértékelését, szuverenitásunk egy újabb részének feladását is jelentené.

Az állásfoglalásukban a szakmai szempontok háttérbe szorulásáról beszélnek. Mire gondoltak?

Mintha a villamosenergia-iparban 2010-ben beindult kedvező folyamatok megtorpanni látszanának. Az MVM szerepére gondolok. Több mint egy évtizedes követeletünk volt a *nemzeti villamos társaság* létrehozása. Most az energetikai tulajdon s ennek révén a közszolgáltatások visszaszerzése új, bővített szervezeti formát is lehetővé tett. Kézenfekvőnek látszott, hogy ennek magja az MVM legyen. Az állami tulajdonú MVM tevékenysége a villamos energia mellett gázellátással bővülve egyre inkább *nemzeti energiaszolgáltató* jelleget vehetne fel. Ez az integráció képezhetné az alapját a *nemzeti energia közzolgáltatásnak*. Nem illik ebbe a koncepcióba az Első Nemzeti Közműszolgáltató Zrt. (ENKSZ), amely az MVM-en kívül, és nemcsak energetikai tevékenységeket integrálna. Az is az MVM gyengítését jelentette, hogy a Paks2 a Miniszterelnökség felügyelete alá került, s már az is elhangzott, hogy a Paks1 Atomerőmű MVM-ről történő leválasztását is vizsgálják.

Mintha az MVM lebontása került volna napirendre.

Budapest, 2015. június 22.

A riportot készítette:

**dr. Szilágyi József
és Tóth Andrea T.**